

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 1, 3, 7¹, 9, 10¹, 15, 19, 22, 23, 23¹, 24, 24¹, 25,
25², 29⁸, 30¹, 30², 30³, 30⁴, 33, 34 STRAIPSNIŲ, KETVIRTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO,
PRIEDO PAKEITIMO, KODEKSO PAPILDYMO 25⁴, 30⁵ STRAIPSNIAIS, AŠTUNTUOJU
SKIRSNIU IR PENKTOJO SKIRSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMAS**

2025 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksas nustato geležinkelių transporto veiklos sąlygas ir reglamentuoja santykius, atsirandančius iš naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra ir geležinkelių paslaugų įrenginiais, geležinkelių infrastruktūros ir geležinkelių paslaugų įrenginių valdymo, naudojimo ir disponavimo jais, viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūros, keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo Lietuvos Respublikos geležinkelių tinkle, geležinkelių transporto rinkos priežiūros.“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 3 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. **Geležinkelių paslaugų įrenginys** – objektas, įskaitant statinius ar jų dalis, įrangą, įrenginius, statinių ar jų dalių, įrenginių užimamą žemės sklypą, kuris visas arba iš dalies buvo specialiai paruoštas, kad būtų galima teikti vieną ar daugiau su geležinkelių transportu susijusių pagrindinių, papildomų ir (ar) pagalbinių paslaugų.“

2. Papildyti 3 straipsnį nauja 23¹ dalimi:

„23¹. **Keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veikla** – fizinio, juridinio asmens, kitos organizacijos, juridinio asmens ar kitos organizacijos padalinio vykdomas keleivių vežimas turistinėms reikmėms geležinkelio, kurio vėžės plotis yra 750 mm, riedmenimis.“

3. Buvusią 3 straipsnio 23¹ dalį laikyti 23² dalimi.

4. Pakeisti 3 straipsnio 32 dalį ir ją išdėstyti taip:

„32. **Pagrįstas pelnas** – geležinkelių paslaugų įrenginio operatoriaus naudojamo kapitalo gražos norma, kuri nustatoma atsižvelgiant į riziką, įskaitant pajamų gavimo riziką arba tokios rizikos nebuvimą, ir kuri atitinka susijusių paslaugų, teikiamų atitinkamuose geležinkelių paslaugų įrenginiuose, sektoriaus pastarųjų vienerių metų pelno normos vidurkį.“

5. Pakeisti 3 straipsnio 41 dalį ir ją išdėstyti taip:

„41. **Techninės pagalbos įrenginys** – objektas, skirtas geležinkelių avarių ir geležinkelių incidentų padariniams likviduoti ir (ar) pagalbai geležinkelio kelyje suteikti.“

6. Pakeisti 3 straipsnio 47 dalį ir ją išdėstyti taip:

„47. **Viešojo geležinkelių infrastruktūra** – geležinkelių infrastruktūra, kuri reikalinga keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams vežti ir (ar) važiuoti į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos.“

7. Pakeisti 3 straipsnio 52 dalį ir ją išdėstyti taip:

„52. Kitos šiame Kodekse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme, Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatyme, Lietuvos Respublikos pavojingųjų krovinių vežimo automobilių, geležinkelių ir vidaus vandenų keliais įstatyme, Lietuvos Respublikos saugos tyrimų įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo keleivinio

transporto lengvatų įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, Reglamente (ES) Nr. 913/2010, Įgyvendinimo reglamente (ES) 2015/1100, Įgyvendinimo reglamente (ES) 2017/2177, 2018 m. lapkričio 20 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/1795, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/34/ES 11 straipsnį nustatoma ekonominės pusiausvyros įvertinimo tvarka ir kriterijai.“

3 straipsnis. 7¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 7¹ straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) savo iniciatyva ar pagal pareiškėjų skundus privaloma išankstine ne teismo tvarka nagrinėti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių, geležinkelio įmonių (vežėjų), institucijų, įstaigų ar organizacijų veiksmus ir (ar) neveikimą, įskaitant pagal kompetenciją priimtus sprendimus dėl teisės naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra, geležinkelių paslaugų įrenginiais ir juose teikiamomis su geležinkelių transportu susijusiomis pagrindinėmis, papildomomis ir (ar) pagalbinėmis paslaugomis sąlygų geležinkelio įmonėms (vežėjams) apribojimo, Tinklo nuostatų turinio, viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo, užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, apskaičiuoto ir mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydžio, užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą nuolaidų taikymo ar netaikymo, apskaičiuoto užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą nuolaidos dydžio, užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, taip pat užmokesčių už naudojimąsi geležinkelių paslaugų įrenginiais ir šiuose įrenginiuose teikiamomis su geležinkelių transportu susijusiomis paslaugomis ir užmokesčių už su geležinkelių transportu susijusias pagalbines ir papildomas paslaugas dydžių, kriterijų, kuriais remiantis yra nustatoma, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai ar jų dalis nenaudojami reguliariai, vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentų, kuriuose gali būti taikomi antkainiai, sąrašo, geležinkelių transporto eismo valdymo, viešosios geležinkelių infrastruktūros atnaujinimo planavimo ir planinės arba neplaninės viešosios geležinkelių infrastruktūros techninės priežiūros, taip pat viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo atitikties šio Kodekso 23, 24, 24¹, 24², 26 ir 28 straipsniuose nustatytiems reikalavimams, susijusiems su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo valdymo, esminių viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijų nešališkumu, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijų perdavimu kitiems asmenims, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo finansiniu skaidrumu; rinkos reguliuotojas pareiškėjų skundus nagrinėja ir sprendimus dėl jų priima Vyriausybės nustatyta tvarka;“.

2. Pakeisti 7¹ straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) vykdyti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, prireikus geležinkelio įmonių (vežėjų) ir geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių apskaitos atskyrimo, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo finansinio skaidrumo reikalavimų laikymosi priežiūrą; rinkos reguliuotojas, savo priimtose konsultavimosi su Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto paslaugų rinkos dalyviais taisyklėse (toliau – konsultavimosi taisyklės) nustatyta tvarka viešai pasikonsultavęs su Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto paslaugų rinkos dalyviais, nustato apskaitos atskyrimo tvarką; apskaitos atskyrimo tvarka gali būti keičiama tik esant objektyviam ir motyvuotam pagrindui ir būtinybei bei įvertinus išlaidas, kurias patirs Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto rinkos dalyviai, kurie šios tvarkos laikysis;“.

3. Papildyti GTK 7¹ straipsnio 1 dalį 9 punktu:

„9) šio Kodekso aštuntajame skirsnyje nustatyta tvarka skirti sankcijas (ispėjimą arba baudą) už šio Kodekso, jo įgyvendinamųjų teisės aktų ar tiesiogiai taikomų Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių geležinkelių transporto veiklą, reikalavimų, už kurių priežiūrą yra atsakingas rinkos reguliuotojas, nesilaikymą, už informacijos rinkos reguliuotojui šiame Kodekse, jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose ar tiesiogiai taikomuose Europos Sąjungos teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis nepateikimą ar pateikimą ne laiku, taip pat netikslios, klaidinančios ar ne visos informacijos pateikimą rinkos reguliuotojui, taip pat už rinkos reguliuotojo sprendimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą.“

4. Pakeisti 7¹ straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Rinkos reguliuotojas, nagrinėdamas pareiškėjų skundus, ne vėliau kaip per 42 dienas nuo dienos, kurią buvo gauta visa atitinkamam skundai nagrinėti reikalinga medžiaga, privalo priimti sprendimą bei apie priimtą sprendimą informuoti pareiškėją ir, jeigu skundas pripažįstamas pagrįstu, imtis veiksmų padėčiai ištaisyti, taip pat reikalauti pakeisti ar panaikinti skundžiamą sprendimą ar jo dalį. Jeigu pateikiamas skundas dėl atsisakymo skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus arba dėl sąlygų, kuriomis buvo pasiūlyta skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, rinkos reguliuotojas turi patvirtinti, kad toks skundžiamas sprendimas turi likti nepakeistas, arba pareikalauti, kad jis būtų pakeistas pagal jo nurodymus. Rinkos reguliuotojui šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytais atvejais savo iniciatyva nagrinėjant viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių, geležinkelio įmonių (vežėjų), institucijų, įstaigų ar organizacijų veiksmus ir (ar) neveikimą, šios dalies nuostatos taikomos *mutatis mutandis*.“

5. Pripažinti netekusiomis galios 7¹ straipsnio 3 ir 4 dalis.

6. Pakeisti 7¹ straipsnio 6 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) rinkos reguliuotojas turi teisę gauti iš viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių, geležinkelio įmonių (vežėjų), institucijų, įstaigų ar organizacijų, kurios sudaro su geležinkelio įmonėmis (vežėjais) šio Kodekso 12 straipsnio 1 dalyje nurodytas viešųjų paslaugų teikimo sutartis, kitų institucijų, įstaigų, organizacijų ir asmenų visą rinkos reguliuotojui, taip pat kitų Europos Sąjungos valstybių narių rinkos reguliuotojams ar Europos Komisijai reikalingą su pavestų uždavinių vykdymu ar funkcijų įgyvendinimu susijusią informaciją, įskaitant ir finansinę informaciją, neatsižvelgiant į šios informacijos konfidencialumą; šiame punkte nurodyti asmenys privalo pateikti rinkos reguliuotojui jo prašomą informaciją per rinkos reguliuotojo nustatytą protingą, ne ilgesnį kaip 30 dienų terminą, kuris, esant objektyvioms aplinkybėms, rinkos reguliuotojo sprendimu gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 14 dienų; rinkos reguliuotojas, savo priimtose konsultavimosi taisyklėse nustatyta tvarka pasikonsultavęs su Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto paslaugų rinkos dalyviais, tvirtina informacijos teikimo rinkos reguliuotojui taisykles; šios taisyklės nustatomos ir gali būti keičiamos tik esant objektyviam ir motyvuotam pagrindui ir būtinybei bei įvertinus jų įgyvendinimo išlaidas, kurias patirs informaciją turintys teikti Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto rinkos dalyviai;“.

7. Pakeisti 7¹ straipsnio 10 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) rinkos reguliuotojo funkcijos finansuojamos iš geležinkelio įmonių (vežėjų) mokamų įmokų ir valstybės biudžeto lėšų; geležinkelio įmonės (vežėjos) įmoka apskaičiuojama pagal šios geležinkelio įmonės (vežėjos) praėjusių metų faktinę darbo Lietuvos Respublikos geležinkelių tinkle apimtį bruto tonkilometrais; šios įmokos dydis yra 14 eurų už vieną milijoną bruto tonkilometrių; šios įmokos dydis indeksuojamas kiekvienais metais, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą, kuris nustatomas Valstybės duomenų agentūros apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Mokestinių metų vartotojų kainų indeksas nustatomas kiekvienų mokestinių metų gruodžio mėnesio kainas palyginus su praėjusių metų gruodžio mėnesio kainomis.“

8. Pakeisti 7¹ straipsnio 10 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) geležinkelio įmonės (vežėjai) iki kiekvienų metų kovo 10 dienos apskaičiuoja ir pateikia rinkos reguliuotojui duomenis apie praėjusių metų faktinę darbo Lietuvos Respublikos geležinkelių tinkle apimtį bruto tonkilometrais ir planuojamą einamųjų metų darbo Lietuvos Respublikos geležinkelių tinkle apimtį bruto tonkilometrais; remdamasis šiais duomenimis, rinkos reguliuotojas apskaičiuoja šios dalies 1 punkte nurodytas įmokas ir iki kiekvienų metų kovo 31 dienos informuoja geležinkelio įmones (vežėjus) apie jų kiekvieną ketvirtį mokėtiną įmokų sumą; jeigu informavus geležinkelio įmones (vežėjus) apie jų kiekvieną ketvirtį mokėtinas įmokų sumas duomenys apie faktinę darbo Lietuvos Respublikos geležinkelių tinkle apimtį bruto tonkilometrais pasikeičia, įmokų dydžiai perskaičiuojami ir apie perskaičiuotų įmokų dydžius, susidariusias įmokų permokas ar nepriemokas geležinkelio įmonės (vežėjai) informuojamos (informuojami) ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo patikslintų duomenų apie faktinę darbo Lietuvos Respublikos geležinkelių tinkle apimtį bruto tonkilometrais gavimo dienos;“.

4 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„9 straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių statyba ir uždarymas

1. Sprendimą dėl naujų viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausysiančių geležinkelių paslaugų įrenginių, taip pat valstybinės reikšmės magistralinių geležinkelių linijų, regioninės reikšmės geležinkelių linijų ar šių linijų atkarpų, geležinkelio stočių uždarymo priima Vyriausybė.

2. Sprendimą dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių, išskyrus nurodytus šio straipsnio 1 dalyje, kurių vieneto likutinė vertė, neatsižvelgiant į viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo buhalterinėje apskaitoje pripažintą nuvertėjimą, yra 100 tūkstančių eurų ir didesnė, uždarymo priima susisiekimo ministras, o sprendimą dėl šioje dalyje nurodytų objektų, kurių vieneto likutinė vertė, neatsižvelgiant į viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo buhalterinėje apskaitoje pripažintą nuvertėjimą, yra mažesnė kaip 100 tūkstančių eurų, uždarymo priima viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, gavęs rašytinį Susisiekimo ministerijos sutikimą.

3. Pasiūlymus Vyriausybei dėl naujų viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausysiančių geležinkelių paslaugų įrenginių statybos, valstybinės reikšmės magistralinių geležinkelių linijų ir regioninės reikšmės geležinkelių linijų ar jų atkarpų, geležinkelio stočių uždarymo teikia susisiekimo ministras, atsižvelgdamas į viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pasiūlymus ir (ar) viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo sprendimą dėl valstybinės reikšmės magistralinės geležinkelių linijos, regioninės reikšmės geležinkelių linijos ar šių linijų atkarpų, geležinkelio stoties pripažinimo nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti (kai ketinama šiuos objektus uždaryti).

4. Teikime Vyriausybei turi būti nurodyta:

- 1) objektų statybos ar uždarymo priežastys;
- 2) informacija apie šio straipsnio 5 dalyje nustatytų sąlygų tenkinimą (tuo atveju, kai Vyriausybei siūloma uždaryti valstybinės reikšmės magistralinę geležinkelių liniją, regioninės reikšmės geležinkelių liniją ar šių linijų atkarpą);
- 3) informacija apie šio straipsnyje 6 dalyje nustatytų sąlygų tenkinimą (tuo atveju, kai Vyriausybei siūloma uždaryti geležinkelio stotį);
- 4) teikiamų pasiūlymų ekonominis, socialinis bei aplinkosauginis pagrindimas.

5. Sprendimas uždaryti valstybinės reikšmės magistralinę geležinkelių liniją, regioninės reikšmės geležinkelių liniją ar šių linijų atkarpą, kitus viešosios geležinkelių infrastruktūros objektus priimamas, jeigu yra visos šios sąlygos:

1) objektas nebuvo naudojamas geležinkelių transporto paslaugoms teikti daugiau kaip 5 metus; šiame punkte nurodytas laikotarpis pradedamas skaičiuoti kitą dieną po to, kai tam tikras objektas buvo paskutinį kartą naudotas keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo geležinkelių transportu paslaugoms teikti;

2) šio Kodekso 24 straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodyti viešosios geležinkelių infrastruktūros naudotojai, savivaldybės, kurios teritorijoje yra tam tikras objektas, atstovai konsultacijų su jais metu raštu viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui nepateikia informacijos, kad yra poreikis naudotis minėtais objektais geležinkelių transporto paslaugoms teikti;

3) geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir (ar) geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriai, kurių valdomi objektai yra tiesiogiai susiję su objektu, kurį svarstoma uždaryti, konsultacijų su jais metu raštu viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui nepateikia informacijos, kad prieštarauja tam tikro objekto uždarymui.

6. Sprendimas uždaryti geležinkelio stotį, kitus Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančius geležinkelių paslaugų įrenginius priimamas, jeigu yra visos šios sąlygos:

1) šio Kodekso 24 straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodyti viešosios geležinkelių infrastruktūros naudotojai, savivaldybės, kurios teritorijoje yra objektas, kurį svarstoma uždaryti, atstovai konsultacijų su jais metu raštu viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui nepateikia informacijos, kad yra poreikis naudotis minėtais objektais su geležinkelių transporto susijusioms pagrindinėms, papildomoms ir (ar) pagalbinėms paslaugoms teikti;

2) geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir (ar) geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriai, kurių valdomi objektai yra tiesiogiai susiję su objektu, kurį svarstoma uždaryti, konsultacijų su jais metu raštu viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui nepateikia informacijos, kad prieštarauja tam tikro objekto uždarymui;

3) Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausantis geležinkelių paslaugų įrenginys, kurį svarstoma uždaryti, nebuvo eksploatuojamas bent 2 metus iš eilės; šiame punkte nurodytas laikotarpis pradedamas skaičiuoti kitą dieną po to, kai tam tikras objektas buvo paskutinį kartą naudotas su geležinkelių transportu susijusioms pagrindinėms, papildomoms ir (ar) pagalbinėms paslaugoms teikti;

4) po Reglamento (ES) 2017/2177 15 straipsnyje nurodytų procedūrų atlikimo neatsiranda norinčių eksploatuoti šį įrenginį.

7. Uždaryto viešosios geležinkelių infrastruktūros objekto, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių turto vertės nurašymo sąnaudos nuo sprendimo uždaryti šį objektą įsigaliojimo dienos neskaičiuojamos.

8. Uždarius tam tikrą viešosios geležinkelių infrastruktūros objektą, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginį, prieiga naudotis šiuo objektu vežimo geležinkelių transportu paslaugoms teikti ar su geležinkelių transportu susijusioms pagrindinėms, papildomoms ir (ar) pagalbinėms paslaugoms teikti neteikiama.“

5 straipsnis. 10¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10¹ straipsnis. Privalomasis civilinės atsakomybės draudimas

1. Geležinkelio įmonių (vežėjų) civilinė atsakomybė privalo būti draudžiama privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu, kurio objektas yra draudėjo turtiniai interesai, susiję su draudėjo civiline atsakomybe trečiajam asmeniui už žalą trečiojo asmens turtui, sveikatai (kūno sužalojimas arba kita fizinė, ar psichinė žala – dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kita), gyvybei (toliau – žala), atsiradusią dėl draudėjo vykdomos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje, kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais veiklos. Asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, civilinė atsakomybė privalo būti draudžiama privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu, kurio objektas yra draudėjo turtiniai interesai, susiję su draudėjo civiline atsakomybe trečiajam asmeniui už žalą, atsiradusią dėl draudėjo vykdomos keleivių vežimo siaurojo geležinkeliu veiklos, o šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių civilinė atsakomybė privalo būti draudžiama privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu, kurio objektas yra draudėjo turtiniai interesai, susiję su draudėjo civiline atsakomybe trečiajam asmeniui už žalą, atsiradusią dėl draudėjo geležinkelių riedmenų naudojimo viešojoje geležinkelių infrastruktūroje veiklos.

2. Minimali geležinkelio įmonės (vežėjo) privalomojo civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti:

1) iki 2026 m. gruodžio 31 d. – 500 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 2 mln. eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus;

2) nuo 2027 m. sausio 1 d. – 1 mln. eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 5 mln. eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus.

3. Minimali asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, privalomojo civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti 250 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 700 000 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus. Minimali šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytos įmonės privalomojo civilinės atsakomybės draudimo suma

turi būti 100 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 500 000 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus.

4. Draudžiamasis įvykis yra geležinkelio įmonės (vežėjo), asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių civilinės atsakomybės atsiradimas dėl draudimo sutarties galiojimo metu geležinkelio įmonės (vežėjo), asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių vykdytos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje, kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais veiklos, keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklos ar geležinkelių riedmenų naudojimo viešojoje geležinkelių infrastruktūroje veiklos pasekmių, net jeigu šios pasekmės atsirado pasibaigus draudimo sutarčiai, jeigu draudėjui ar draudikui pareikštas reikalavimas atlyginti žalą atitinka visas šias sąlygas:

- 1) yra pateiktas kaip rašytinė pretenzija arba ieškinys;
- 2) yra pareikštas draudimo sutarties galiojimo metu ir draudimo sutarties šalių nustatytu laikotarpiu, ne trumpesniu negu vieni metai nuo draudimo sutarties pabaigos;
- 3) yra pareikštas dėl žalos, kuri atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) vykdomos keleivių, bagažo vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje, kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais veiklos ir (ar) geležinkelio įmonės (vežėjo) vykdomos krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje veiklos, asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, vykdomos keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklos ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių vykdomos geležinkelių riedmenų naudojimo viešojoje geležinkelių infrastruktūroje veiklos.

5. Vienu draudžiamuoju įvykiu laikomas įvykis, kai geležinkelio įmonė (vežėjas), asmuo, vykdančias keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytos įmonės tais pačiais neteisėtais veiksmais padarė žalą, neatsižvelgiant į tai, kad dėl tokio įvykio buvo padaryta žalos daugiau negu vienam nukentėjusiam trečiajam asmeniui. Jeigu žalos padarymo momento neįmanoma nustatyti, laikoma, kad žala padaryta tuo momentu, kai geležinkelio įmonei (vežėjui), asmeniui, vykdančiam keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytoms įmonėms ar draudikui buvo pareikštas pirmasis reikalavimas atlyginti žalą.

6. Jeigu trečiajam asmeniui dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) vykdomos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje, kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais veiklos, asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, vykdomos keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklos ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių vykdomos geležinkelių riedmenų naudojimo viešojoje geležinkelių infrastruktūroje veiklos padaryta žala padidėjo po to, kai trečiasis asmuo pareiškė draudėjui ar draudikui šio straipsnio 4 dalyje nustatytas sąlygas atitinkantį reikalavimą, vėlesnis reikalavimo atlyginti padidėjusią žalą pateikimas yra draudžiamasis įvykis, jeigu jis pateiktas nepažeidžiant Civilinio kodekso 1.125 straipsnio 9 dalyje nustatyto ieškinio senaties termino.

7. Draudikas yra atleidžiamas nuo išmokos mokėjimo, jeigu:

- 1) žala atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo), asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių ir (ar) trečiųjų asmenų veiksmų siekiant neteisėtai gauti draudimo išmoką;
- 2) žala atsirado dėl kitos geležinkelio įmonės (vežėjo), asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių veiklos, nesusijusios su keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimu vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais, kombinuotuoju keleivių vežimu vietiniais maršrutais, keleivių vežimu siaurojo geležinkelio riedmenimis ar geležinkelių riedmenų naudojimu;

3) atsirado finansinė žala, kuri nėra susijusi su žalos trečiojo asmens turtui, sveikatai, gyvybei padarymu ir (ar) kuri neatsirado kaip žalos nukentėjusio trečiojo asmens turtui, sveikatai, gyvybei pasekmė;

4) žala atsirado dėl sutartinių įsipareigojimų nevykdymo ar netinkamo įvykdymo;

5) žala atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo), asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių tyčinės veikos, išskyrus socialiai vertingus tyčinius veiksmus (būtinąją gintį, pilietinės pareigos atlikimą ir kita);

6) žalą patiria geležinkelio įmonės (vežėjo), asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių darbuotojas dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga;

7) žala atsirado dėl žemės drebėjimo, potvynio, kitos stichinės nelaimės, karo veiksmų, teroristinių išpuolių, esant branduolinės energijos poveikiui ar nepaprastajai padėčiai;

8) žala atsirado dėl oro, vandens, žemės užteršimo, atsitikusio dėl nestaigaus ir tikėto įvykio, kurio priežastis yra lėtas ar laipsniškas veiksnys arba pasikartojantys įvykiai;

9) žala atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) krovinių vežimo tam nepritaikytais geležinkelių riedmenimis arba geležinkelio įmonės (vežėjo), asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių, asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, naudojamų geležinkelių riedmenų gedimų ar defektų, jeigu jie buvo nustatyti atitinkamuose dokumentuose iki žalą sukėlusio įvykio ir jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas), asmuo, vykdamas keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytos įmonės ar jos atstovai apie šiuos gedimus ar defektus žinojo;

10) žala atsirado dėl teisės aktuose, reglamentuojančiuose pavojingųjų krovinių vežimo geležinkelių transportu veiklą, nustatytų reikalavimų pažeidimų;

11) žala atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo), asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių darbuotojo veiksmų, padarytų apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių, toksinių ar psichotropinių medžiagų;

12) žala atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo), asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių veiklos geležinkelio keliais, kuriais geležinkelių transporto eismas draudžiamas, vykdymo;

13) žala atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) vežamų krovinių netekimo, dingimo ar sunaikinimo;

14) žala atsirado dėl ilgalaikio ir (ar) tęstinio, ir (ar) laipsniško temperatūros, dujų, garų, dūmų, suodžių, dulkių, drėgmės, kritulių, vandens sklaidimo, vibracijos, triukšmo ar kitokio panašaus veiksnio ir (ar) jo sukulto poveikio (ilgalaikio ir (ar) tęstinio);

15) žala atsirado dėl bet kokio vabzdžių, graužikų, parazitų, bakterijų, virusų, grybelių, sporų poveikio;

16) žala atsirado dėl ilgalaikių organinių teršalų poveikio;

17) žala atsirado tiesiogiai ar netiesiogiai dėl nelegalaus bet kokių informacinių sistemų blokavimo, įsilaužimo į jas, operacijų trukdymo, bet kokio tipo kompiuterių viruso.

8. Draudikas yra atleidžiamas nuo išmokos dalies, viršijančios Reglamente (ES) 2021/782 nustatytą sumą, mokėjimo tuo atveju, kai žala atsirado dėl rankinio ir (ar) registruoto bagažo sugadinimo ar praradimo.

9. Privalomojo civilinės atsakomybės draudimo taisyklės nustato Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos.“

6 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Regioninės reikšmės geležinkelių linijos yra susisiekimui tarp atskirų miestų (gyvenviečių) skirtos geležinkelių linijos, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybė.“

7 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 19 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„19 straipsnis. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonos

1. Geležinkelio keliams ir jų įrenginiams yra nustatomos apsaugos zonos, kurios skirstomos į viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių apsaugos, privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos, siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžės) ir jų įrenginių apsaugos bei geležinkelio želdinių apsaugos zonas.

2. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių prižiūrinčios įmonės techniniai darbuotojai ir jų įgalioti asmenys turi teisę laisvai vaikščioti šių kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje, atlikti remonto, statybos ar kitus darbus, susijusius su geležinkelių transporto objektų naudojimu, važinėti, kasti žemę, kirsti medžius ir krūmus, tiesti vamzdynus, kabelius, oro elektros ir ryšių linijas. Apie tai ši įmonė turi informuoti žemės savininkus ar naudotojus ir įstatymų nustatyta tvarka atlyginti jiems padarytus nuostolius. Likviduojant geležinkelio avarijas (toliau – avarija) ir geležinkelio incidentus (toliau – incidentas) ir jų padarinius arba siekiant jų išvengti, leidžiama privažiuoti prie geležinkelių transporto objektų taip, kaip reikia pagal situaciją, o padaryti nuostoliai atlyginami įstatymų nustatyta tvarka.

3. Tais atvejais, kai medžiai, jų grupės, krūmai auga miško paskirties žemėje, miško naudotojai, kitais atvejais – geležinkelių infrastruktūros valdytojai turi užtikrinti, kad medžiai, jų grupės, krūmai nekeltų pavojaus geležinkelių transporto eismo saugai, priešingu atveju tokie medžiai, jų grupės, krūmai kertami, genimi susisiekiimo ministro nustatyta tvarka, o nuostoliai atlyginami įstatymų nustatyta tvarka. Medžių ir krūmų pripažinimo keliančiais pavojų geležinkelių transporto eismo saugai sąlygas ir tvarką nustato susisiekiimo ministras.

4. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonų dydis ir specialiosios žemės naudojimo sąlygos šiose zonose nustatytos Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.“

8 straipsnis. Ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimas

Pakeisti ketvirtojo skirsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„VIEŠOSIOS GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪROS VALDYMAS, NAUDOJIMAS, DISPONAVIMAS JA IR PRIEŽIŪRA“.**9 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas**

1. Pakeisti 22 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Privažiuojamieji geležinkelio keliai, jiems priskirti krovimo barai, teritorija turi atitikti susisiekiimo ministro tvirtinamų techninio geležinkelių naudojimo reikalavimus. Jų priežiūrą, remontą savo lėšomis atlieka savininkas arba valdytojas. Už geležinkelių transporto eismo saugą minėtose vietose atsako privažiuojamojo geležinkelio kelio valdytojas.“

2. Pakeisti 22 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir privažiuojamojo geležinkelio kelio savininko arba valdytojo santykiai reguliuojami sutartimi.“

10 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 23 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šio Kodekso ir įstatymų, kuriuose reguliuojami valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisiniai santykiai, nustatyta tvarka viešąją geležinkelių infrastruktūrą, taip pat kitą valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, kuris funkcinė paskirtimi susijęs su viešąja geležinkelių infrastruktūra ir (arba) kuris reikalingas viešajai geležinkelių infrastruktūrai eksploatuoti (inžineriniai nuotekų, vandens tiekimo, lietaus vandens surinkimo, drenažo tinklai, nuotekų valymo talpos ir kiti panašūs įrenginiai), ar kitą viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijoms vykdyti perduotą valstybės turtą (toliau kartu – kitas valstybės turtas) patikėjimo teise valdo, naudoja, jais disponuoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoja – akcinės bendrovės „Lietuvos

geležinkeliai“ viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijoms vykdyti įsteigta dukterinė bendrovė.“

2. Pakeisti 23 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Viešosios geležinkelių infrastruktūros turtas ir kitas valstybės turtas yra valdomas pagal šio turto patikėjimo sutartį, kurią su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju sudaro Susisiekimo ministerija. Šioje dalyje nurodyto turto patikėjimo sutartis galioja, kol akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ įsteigta dukterinei bendrovei yra pavesta vykdyti šio Kodekso 24 straipsnyje nurodytas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas. Europos Sąjungos, valstybės biudžeto lėšomis, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pajamomis, gautomis teikiant geležinkelio įmonėms (vežėjams) prieigą naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra, ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklai vykdyti paimtų paskolų, kurios grąžinamos ir palūkanos mokamos valstybės biudžeto lėšomis ar šioje dalyje nurodytomis pajamomis, lėšomis pastatytas (įrengtas) viešosios geležinkelių infrastruktūros turtas ir kitas valstybės turtas priklauso valstybės nuosavybei. Naują ar modernizuotą viešosios geležinkelių infrastruktūros turtą ir kitą valstybės turtą inventorizuoja ir Nekilnojamojo turto registre registruoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas valstybės biudžeto lėšomis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas parengia ir tvarko šio Kodekso 24 straipsnyje nurodytoms viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijoms vykdyti naudojamo turto sąrašą, atskirai išskirdamas patikėjimo teise valdomą viešosios geležinkelių infrastruktūros turtą ir kitą valstybės turtą, į kurią atsižvelgus nustatoma, kokio finansavimo reikia viešosios geležinkelių infrastruktūros turtui atnaujinti ir modernizuoti, taip pat atskirai nurodo viešosios geležinkelių infrastruktūros atnaujinimo ir modernizavimo išlaidas.“

3. Pakeisti 23 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Sprendimus dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų ir kito valstybės turto pripažinimo nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti priima viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas. Sprendimai dėl nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti pripažintų viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų ir kito valstybės turto perdavimo priimami Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nustatyta tvarka. Sprendimą dėl nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti pripažinto viešosios geležinkelių infrastruktūros objekto ir kito valstybės turto, kurių vieneto likutinė vertė, neatsižvelgiant į viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo buhalterinėje apskaitoje pripažintą nuvertėjimą, yra 100 tūkstančių eurų ir didesnė, nurašymo priima Vyriausybė, o sprendimą dėl nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti pripažinto viešosios geležinkelių infrastruktūros objekto ir kito valstybės turto, kurių vieneto likutinė vertė, neatsižvelgiant į viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo buhalterinėje apskaitoje pripažintą nuvertėjimą, yra mažesnė negu 100 tūkstančių eurų, nurašymo priima viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, gavęs rašytinį Susisiekimo ministerijos sutikimą. Priimant sprendimą dėl nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti pripažinto viešosios geležinkelių infrastruktūros turto ir kito valstybės turto nurašymo, kartu priimamas sprendimas ir dėl liekamųjų medžiagų valdymo.“

4. Pakeisti 23 straipsnio 13 dalies 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) taisyklės, pagal kurias būtų priimami sprendimai įvykus didelio masto viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymo sutrikimams ir avarijoms ar incidentams, įskaitant šių įvykių padarinių likvidavimo planus, viešosios geležinkelių infrastruktūros kokybės ir finansavimo užtikrinimo sutarties nutraukimo prieš terminą ir viešosios geležinkelių infrastruktūros naudotojų informavimo laiku taisyklės;“.

5. Pakeisti 23 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. Viešosios geležinkelių infrastruktūros kokybės ir finansavimo užtikrinimo sutartyje planuojamas valstybės biudžeto finansavimas, išskyrus atvejį, kai Vyriausybė ar jos įgaliota institucija įpareigoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoją jo veiklos pajamas ir sąnaudas subalansuoti be valstybės biudžeto lėšų, turi būti pakankamas, kad tais atvejais, kai geležinkelio įmonių (vežėjų) veiklos Lietuvos Respublikos geležinkelių tinkle sąlygos yra įprastos, per ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį, būtų išlaikytas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pajamų, gautų

iš užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą, užmokesčio už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra tranzito geležinkelių transportu paslaugoms teikti, užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, papildomų pajamų iš kitos komercinės veiklos, negražinamų pajamų iš privačių šaltinių ir valstybės biudžeto lėšų ir sąnaudų, patirtų vykdant šio Kodekso 24 straipsnyje nurodytas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas, išskyrus sąnaudas, kurios nevertinamos apskaičiuojant valstybės biudžeto lėšų poreikį viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos pajamoms ir sąnaudoms subalansuoti, balansas.

Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas gali būti įpareigotas jo veiklos pajamas ir sąnaudas subalansuoti be valstybės biudžeto lėšų, tik jei vežimas geležinkelių transportu gali konkuruoti su vežimu kitų rūšių transportu.

Susisiekimo ministras, siekdamas užtikrinti valstybės biudžeto lėšų panaudojimo pagrįstumą ir ekonomiškumą, nustato viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos pajamų ir sąnaudų balansavimo tvarką, kurioje, be kita ko, nurodo sąnaudas, kurios nevertinamos apskaičiuojant valstybės biudžeto lėšų poreikį viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos pajamoms ir sąnaudoms subalansuoti, ir detalizuoja skirtų valstybės biudžeto lėšų naudojimo ir atsiskaitymo už jų panaudojimą tvarką.

Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas susisiekimo ministro nustatyta tvarka parengia ir paskelbia veiklos planą, kuriame nurodytos viešosios geležinkelių infrastruktūros atnaujinimo, modernizavimo ir plėtros priemonės turi atitikti Vyriausybės tvirtinamoje nacionalinėje susisiekimo plėtros programoje nurodytas pažangos priemones, susijusias su viešosios geležinkelių infrastruktūros atnaujinimu, modernizavimu ir plėtra, atitinkantį viešosios geležinkelių infrastruktūros kokybės ir finansavimo užtikrinimo sutartyje planuojamą valstybės biudžeto finansavimą.“

11 straipsnis. 23¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„23¹ straipsnis. Valstybinės žemės perdavimo viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui, šios žemės valdymo ir naudojimo ypatumai

1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų, kito valstybės turto, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių ir jiems eksploatuoti reikalingo valstybės turto užimama, taip pat šioje dalyje nurodytam turtui modernizuoti ar atnaujinti reikalinga valstybinė žemė Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) vadovo sprendimu Žemės įstatymo ir Vyriausybės nustatyta tvarka perduodama valdyti ir naudoti patikėjimo teise viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui.

2. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimama valstybinė žemė, kurią viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas valdo ir naudoja patikėjimo teise, perduodama laikinai neatlygintinai naudotis valstybės institucijoms ir įstaigoms, kurių veikla geležinkelių infrastruktūros objektuose privaloma pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

3. Nurašius arba perduodant kitiems asmenims nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti pripažintą viešosios geležinkelių infrastruktūros turtą, kitą valstybės turtą, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginį ar jam eksploatuoti reikalingą valstybės turtą, šio turto užimtas valstybinės žemės sklypas arba valstybinės žemės sklypo dalis, prireikus viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui Žemės įstatymo nustatyta tvarka atidalijus valstybinės žemės sklypo dalį, reikalingą perduodamam turtui eksploatuoti, Vyriausybės nustatyta tvarka grąžinama Nacionalinei žemės tarnybai.

4. Valstybei nuosavybės teise priklausanči žemė naujų viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų ir kito valstybės turto, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių ir kito valstybei nuosavybės teise priklausančio turto, kuris reikalingas šiems įrenginiams eksploatuoti, statybai, Nacionalinės žemės tarnybos vadovo sprendimu Žemės įstatymo ir Vyriausybės nustatyta tvarka perduodama valdyti ir naudoti patikėjimo teise viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui.“

12 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) eksploatuoti viešąją geležinkelių infrastruktūrą, kitą valstybės turtą, išskyrus sprendimų, kurie pagal šį Kodeksą priskirti susisiekimo ministrui, priėmimą;“.

13 straipsnis. 24¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24¹ straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Vertikaliosios integracijos įmonių grupės juridiniai asmenys vieni kitiems paskolas teikia, išmoka, grąžina ir moka palūkanas pagal rinkos kainą ir sąlygas, atitinkančias juridinio asmens, kuriam suteikiama paskola, rizikingumą, užtikrindami, kad vertikaliosios integracijos įmonių grupės juridiniams asmenims teikiant, išmokant, grąžinant ir mokant vieni kitiems paskolas nebus pažeisti šio straipsnio 7 dalyje ir šio Kodekso 12 straipsnio 10 dalyje nustatyti reikalavimai dėl tikslinio lėšų ir pajamų, gautų vykdant konkrečią geležinkelių transporto veiklą, panaudojimo.“

14 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 25 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą ir užmokesčio už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra tranzito geležinkelių transportu paslaugoms teikti (toliau kartu šiame straipsnyje – užmokesčiai) sudedamąsias dalis, užmokesčių įmokų tarifų ir geležinkelio įmonių (vežėjų), pareiškėjų, sudariusių sutartis dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo, ir šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių mokėtinų užmokesčių dydžių apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką, vadovaudamasis šiame straipsnyje nustatytais užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo sąlygomis ir tvarka bei susisiekimo ministro nustatytais užmokesčių apskaičiavimo ir mokėjimo principais, nustato viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas.“

2. Pakeisti 25 straipsnio 4 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) siekiant padengti viešosios geležinkelių infrastruktūros atnaujinimo, plėtros programų projektų, kurie padidina viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumą ir (ar) ekonominį efektyvumą, įgyvendinimo išlaidas ar jų dalį;“.

15 straipsnis. 25² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25² straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką, vadovaudamasis susisiekimo ministro nustatytais šio užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo principais, nustato viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas.“

16 straipsnis. Kodekso papildymas 25⁴ straipsniu

Papildyti Kodeksą 25⁴ straipsniu:

„25⁴ straipsnis. Užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą nuolaidos

1. Siekdamas paskatinti naujų vežimo geležinkelių transportu paslaugų teikimą Lietuvos Respublikos geležinkelių tinkle ir (arba) padidinti naudojimąsi konkrečiomis geležinkelių linijomis, kuriose geležinkelių transporto eismo intensyvumas yra mažesnis nei viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo nustatyta ir Tinklo nuostatuose nurodyta mažo geležinkelių transporto eismo intensyvumo reikšmė, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas gali geležinkelio įmonėms (vežėjams) taikyti fiksuoto dydžio užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą sudarančių įmokų, išskyrus įmokas, kurios apskaičiuojamos taikant šio Kodekso 25 straipsnio 3 dalyje nurodytą reikalavimą, tarifų nuolaidas (toliau – nuolaidos).

2. Naujomis vežimo geležinkelių transportu paslaugomis laikomos vežimo geležinkelių transportu paslaugos viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo nurodytuose geležinkelių transporto rinkos segmentuose, kuriuose geležinkelio įmonės (vežėjai) iš viso nevykdė vežimo

geležinkelių transportu veiklos arba ją vykdė daugiau kaip prieš tris tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpius, arba ją vykdo ne ilgiau kaip tris tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpius iš eilės.

3. Nuolaidos naujoms vežimo geležinkelių transportu paslaugoms paskatinti gali būti taikomos ne ilgiau kaip tris tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpius.

4. Jeigu viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas nusprendžia taikyti nuolaidas, vienodo dydžio nuolaidos turi būti taikomos be diskriminacijos visoms geležinkelio įmonėms (vežėjams), teikiančioms tokias pat vežimo geležinkelių transportu paslaugas geležinkelių infrastruktūros valdytojo nurodytuose segmentuose.

5. Nuolaidų dydžius ir jų taikymo tvarką viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas turi nurodyti Tinklo nuostatuose ne vėliau kaip prieš 12 mėnesių iki tarnybinio traukinių tvarkaraščio, kurio metu būtų taikomos nuolaidos, įsigaliojimo dienos.“

17 straipsnis. 29⁸ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 29⁸ straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Jeigu dėl avarijos ar incidento, viešosios geležinkelių infrastruktūros, geležinkelių riedmenų techninių gedimų, atsiradusių juos naudojant geležinkelių infrastruktūroje ar geležinkelių paslaugų įrenginiuose, fizinių asmenų, kuriems draudžiama būti pavojingojoje geležinkelio zonoje, daiktų buvimo geležinkelio kelyje sutrinka geležinkelių transporto eismas, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas privalo imtis visų būtinų priemonių įprastai padėčiai atkurti. Šiuo tikslu jis iš anksto parengia nenumatytų atvejų planą, kuriame turi būti nurodyti asmenys (įskaitant geležinkelio įmones (vežėjus), valstybės institucijas ir įstaigas), kurie turi būti informuoti apie geležinkelių transporto eismą, sutrikusį dėl šioje dalyje nurodytų priežasčių.“

18 straipsnis. 30¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 30¹ straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) kaupiamieji kelynai, geležinkelio keliai, kuriuose atliekami manevravimo ir traukinių formavimo veiksmai, kiti traukinių formavimo ir manevravimo įrenginiai;“.

2. Pakeisti 30¹ straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) geležinkelių paslaugų įrenginiai, kuriuose atliekami geležinkelių riedmenų techninės priežiūros, remonto darbai (depai, cechai, dirbtuvės), išskyrus geležinkelių paslaugų įrenginius, skirtus greitųjų traukinių ar kitų rūšių geležinkelių riedmenų, kuriems reikalingi specialieji įrenginiai, didelio masto geležinkelių riedmenų techninei priežiūrai atlikti;“.

3. Pakeisti 30¹ straipsnio 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) geležinkelių paslaugų įrenginiai, kuriuose teikiamos geležinkelių riedmenų valymo ir plovimo paslaugos, taip pat kiti panašūs geležinkelių paslaugų įrenginiai;“.

4. Pakeisti 30¹ straipsnio 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) traukiniai, suformuoti avarijų ir incidentų padariniams likviduoti ir (ar) pagalbai geležinkelio kelyje suteikti, taip pat kiti panašūs techninės pagalbos įrenginiai;“.

5. Pakeisti 30¹ straipsnio 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) statiniai ir įrenginiai, kurie naudojami elektriniuose geležinkelių riedmenyse įrengtoms elektros energijos kaupimo sistemoms įkrauti, taip pat statiniai ir įrenginiai, kurie naudojami geležinkelių riedmenims parengti, kad fiziškai pakeitus asiračius geležinkelių riedmenys galėtų važiuoti kitokio pločio vėžės geležinkelio keliu, kuro pildymo įranga ir kiti panašūs geležinkelių paslaugų įrenginiai;“.

19 straipsnis. 30² straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 30² straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančios geležinkelių paslaugų įrenginiai ir jiems eksploatuoti reikalingas valstybės turtas perduodami viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui valdyti, naudoti ir disponuoti jais patikėjimo teise pagal turto patikėjimo sutartį, kurią su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju sudaro Susisiekimo ministerija. Šioje dalyje nurodyta

turto patikėjimo sutartis galioja, kol akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ įsteigta dukterinei bendrovei yra pavesta vykdyti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas.“

2. Pakeisti 30² straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Sprendimus dėl Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių ir jiems eksploatuoti reikalingo valstybės turto pripažinimo nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti priima viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas. Perduodant pripažintus nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančius geležinkelių paslaugų įrenginius ir jiems eksploatuoti reikalingą valstybės turtą ar juos nurašant, taip pat nuomojant Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančius geležinkelių paslaugų įrenginius ir jiems eksploatuoti reikalingą valstybės turtą, mutatis *mutandis* taikomos šio Kodekso 23 straipsnio 5–10 dalių nuostatos.“

20 straipsnis. 30³ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 30³ straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) traukos srovės, išskyrus elektros energiją, iš kontaktinio geležinkelių tinklo į geležinkelių riedmenis, tiekimo užtikrinimas;“.

2. Pripažinti netekusia galios 30³ straipsnio 6 dalį.

21 straipsnis. 30⁴ straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 30⁴ straipsnio 4¹ dalį.

22 straipsnis. Kodekso papildymas 30⁵ straipsniu

Papildyti Kodekso ketvirtąjį¹ skirsnį 30⁵ straipsniu:

„30⁵ straipsnis. Traukos srovės iš kontaktinio geležinkelių tinklo į geležinkelių riedmenis tiekimo ypatumai

1. Elektros energijos tiekimui, kuris reikalingas šio Kodekso 30³ straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytai su geležinkelių transportu susijusiai papildomai paslaugai gauti, geležinkelio įmonė (vežėjas) gali pasirinkti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoją arba nepriklausomą elektros energijos tiekėją, nurodytą Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme.

2. Geležinkelio įmonei (vežėjui) pasirinkus nepriklausomą elektros energijos tiekėją, geležinkelio įmonės (vežėjo) pasirinktas nepriklausomas elektros energijos tiekėjas ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties su geležinkelio įmone (vežėju) įsigaliojimo dienos arba šioje sutartyje nurodytos elektros energijos tiekimo pradžios dienos, jeigu šios dienos nesutampa, apie šį pasirinkimą informuoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoją.

3. Elektros energijos tiekimui, kuris yra būtinas šio Kodekso 30³ straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytai su geležinkelių transportu susijusiai papildomai paslaugai gauti, taikomas Elektros energetikos įstatymas, išskyrus tuos atvejus, kai šį elektros energijos tiekimą užtikrina viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, parduodamas jo gaunamą elektros energiją.

4. Jeigu elektros energiją geležinkelio įmonei (vežėjui) tiekia viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo taikomas užmokestis už tiekiamą elektros energiją, negali būti mažesnis už užmokestį, kurį viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas sumoka už jam tiekiamą elektros energiją.

5. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo išlaidos, patirtos dėl elektros energijos praradimo teikiant šio Kodekso 30³ straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą su geležinkelių transportu susijusią papildomą paslaugą, priskiriamos šios paslaugos teikimo išlaidoms viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo nustatyta ir jo interneto svetainėje paskelbta tvarka.

6. Gavęs šio straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir nepriklausomas elektros energijos tiekėjas sudaro bendradarbiavimo sutartį, kurioje nustatomi šios sutarties šalių tarpusavio santykiai ir bendradarbiavimo principai apskaitant ir tarpusavyje perduodant duomenis apie geležinkelio įmonių (vežėjų) sunaudotą elektros

energiją. Šioje dalyje nurodytos sutarties tipinę formą parengia ir savo interneto svetainėje paskelbia viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas.

7. Tais atvejais, kai geležinkelio įmonės (vežėjo) pasirinktas nepriklausomas elektros energijos tiekėjas dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje numatytų priežasčių nutraukia elektros energijos tiekimą ir geležinkelio įmonė (vežėjas) nepasirenka kito nepriklausomo elektros energijos tiekėjo, šio Kodekso 30³ straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytai su geležinkelių transportu susijusiai papildomai paslaugai gauti būtiną elektros energijos tiekimą užtikrina viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, o dėl tokio elektros energijos tiekimo patirtas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo išlaidas padengia geležinkelio įmonė (vežėjas), kuriai elektros energiją tiekimą, būtiną šio Kodekso 30³ straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytai su geležinkelių transportu susijusiai papildomai paslaugai gauti, užtikrina viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas.

8. Geležinkelių riedmenų, kuriuose neįrengtos elektros energijos apskaitos sistemos, sunaudotos elektros energijos kiekis apskaitomas, geležinkelių riedmenyse įrengtų energijos apskaitos sistemų perduodamų duomenų apie sunaudotą elektros energiją netikslumai fiksuojami ir vertinami viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo nustatyta ir jo interneto svetainėje paskelbta tvarka.

9. Šio straipsnio nuostatos *mutatis mutandis* taikomos teikiant traukos srovės iš kontaktinio geležinkelių tinklo į geležinkelių riedmenis tiekimo paslaugą šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytoms įmonėms.“

23 straipsnis. Kodekso penktojo skirsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios Kodekso penktąjį skirsnį.

24 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 33 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„33 straipsnis. Keleivių ir bagažo vežimas geležinkelių transportu

1. Keleivių ir bagažo vežimo geležinkelių transportu sąlygos ir tvarka, taip pat geležinkelio įmonės (vežėjo), keleivio, bagažo siuntėjo (gavėjo) teisės, pareigos ir atsakomybė, geležinkelių transportu keliaujančių asmenų su negalia ir riboto judumo asmenų apsauga ir pagalbos taisyklės nustatytos Reglamente (ES) 2021/782, šiame Kodekse, Civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose keleivių ir bagažo vežimą geležinkelių transportu.

2. Asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, atsakomybė nustatyta Reglamento (ES) 2021/782 13 straipsnyje.

3. Geležinkelio įmonė (vežėjas), teikianti keleivių ir bagažo vežimo geležinkelių transportu paslaugas, privalo sudaryti nenumatytų atvejų planus ir užtikrinti, kad šie planai būtų tinkamai koordinuojami su keleivių geležinkelio stoties operatoriumi ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju tam, kad įvykus esminiam keleivių ir bagažo vežimo geležinkelių transportu paslaugų teikimo sutrikimui keleiviams būtų suteikta pagalba, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/782 20 straipsnyje.

4. Geležinkelio įmonė (vežėjas), veždama keleivius tarptautiniais maršrutais, turi teisę įlaipinti ir išlaipinti keleivius bet kurioje Lietuvos Respublikos teritorijoje esančioje traukinio važiavimo maršruto geležinkelio stotyje, stotelėje.

5. Keleivių skundus dėl jų teisių, nurodytų Reglamente (ES) 2021/782, galimo pažeidimo nagrinėja Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba.

6. Reglamento (ES) 2021/782 31 straipsnyje nurodytos nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos funkcijas, išskyrus keleivių skundų dėl jų teisių, nurodytų Reglamente (ES) 2021/782, galimo pažeidimo, atlieka geležinkelių transporto eismo saugos institucija.“

25 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 33 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Geležinkelio įmonė (vežėjas), veždama keleivius tarptautiniais maršrutais, turi teisę įlaipinti ir išlaipinti keleivius bet kurioje Lietuvos Respublikos teritorijoje esančioje traukinio važiavimo maršruto geležinkelio stotyje, stotelėje, išskyrus atvejį, kai rinkos reguliuotojas Įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/1795 nustatyta tvarka priima sprendimą, kad dėl naudojimosi šia teise iškiltų pavojus sudarytos (-ų) viešųjų paslaugų teikimo sutarties (-ių) ekonominei pusiausvyrai. Prašymo atlikti ekonominės pusiausvyros įvertinimą pateikimo ir nagrinėjimo tvarką, kiek ji nenustatyta Įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/1795, nustato susisiekimo ministras.“

26 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Keleivių vežimo vietinio susisiekimo maršrutais, įskaitant kombinuotąjį keleivių vežimą vietiniais maršrutais, tarifus nustato geležinkelio įmonė (vežėjas). Bagažo vežimo vietinio susisiekimo maršrutais tarifus nustato geležinkelio įmonė (vežėjas).“

27 straipsnis. Kodekso papildymas aštuntuoju skirsniu

Papildyti Kodeksą aštuntuoju skirsniu:

„AŠTUNTASIS SKIRSNIS ATSAKOMYBĖ UŽ GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO VEIKLOS REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMUS

68 straipsnis. Rinkos reguliuotojo veiksmai nustačius pažeidimą

1. Rinkos reguliuotojas, nustatęs, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, geležinkelių paslaugų įrenginių operatorius ar geležinkelio įmonė (vežėjas) (toliau – rinkos dalyvis) nesilaikė ar nesilaiko šio Kodekso, jo įgyvendinamųjų teisės aktų ar tiesiogiai taikomų Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių geležinkelių transporto veiklą, reikalavimų, už kurių priežiūrą yra atsakingas rinkos reguliuotojas, nevykdo rinkos reguliuotojo sprendimo ar netinkamai vykdo šį sprendimą (toliau – pažeidimas), raštu praneša rinkos dalyviui apie nustatytą pažeidimą ir suteikia jam galimybę pareikšti savo nuomonę per ne trumpesnę kaip 10 darbo dienų terminą nuo pranešimo gavimo dienos.

2. Rinkos reguliuotojas turi teisę reikalauti, kad pažeidimas būtų nutrauktas nedelsiant ar per rinkos reguliuotojo nustatytą terminą. Rinkos reguliuotojas šio Kodekso 70 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka skiria įspėjimą ar baudą net ir tuo atveju, jeigu pažeidimas buvo nutrauktas.

69 straipsnis. Pažeidimo nagrinėjimo procesas

Pažeidimo nagrinėjimo procesas inicijuojamas, apie pažeidimo nagrinėjimą rinkos dalyviui pranešama, teisė susipažinti su pažeidimo nagrinėjimo proceso medžiaga įgyvendinama, pažeidimas nagrinėjamas, sprendimas dėl baudos ar įspėjimo skyrimo priimamas, sprendimas skirti įspėjimą ar baudą skundžiamas *mutatis mutandis* taikant Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 85 straipsnio 2 ir 3 dalių, 86, 88, 89, 92, 93 ir 94 straipsnių nuostatas.

70 straipsnis. Pažeidimo nagrinėjimo ir įspėjimo ar baudos paskyrimo terminai

1. Rinkos dalyvio padarytas pažeidimas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo šio Kodekso 68 straipsnio 1 dalyje nurodyto pranešimo apie nustatytą pažeidimą pateikimo dienos.

2. Įspėjimas ar bauda turi būti paskirti ne vėliau kaip per 2 metus nuo pažeidimo padarymo dienos, o trunkamojo pažeidimo atveju – per 2 metus nuo jo paaikšėjimo dienos.

71 straipsnis. Įspėjimas ir bauda

1. Rinkos reguliuotojas rinkos dalyviui skiria:

1) už rinkos reguliuotojo sprendimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, už šio Kodekso, jo įgyvendinamųjų teisės aktų ar tiesiogiai taikomų Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių geležinkelių transporto veiklą, reikalavimų, už kurių priežiūrą yra atsakingas rinkos reguliuotojas,

nesilaikymą iki 15 000 eurų baudą, o jeigu toks pažeidimas yra trunkamasis arba tęstinis, – iki 1 500 eurų baudą už kiekvieną pažeidimo vykdymo arba tęsimo dieną;

2) už informacijos rinkos reguliuotojui šiame Kodekse, jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose ar tiesiogiai taikomuose Europos Sąjungos teisės aktuose nustatyta tvarka nepateikimą ar pateikimą ne laiku, taip pat netikslios, klaidinančios ar ne visos informacijos pateikimą rinkos reguliuotojui – iki 2 000 eurų baudą.

2. Jeigu pažeidimo nagrinėjimo metu rinkos reguliuotojas nustato, kad padarytas šio straipsnio 1 dalyje numatytas pažeidimas yra mažareikšmis, tai yra rinkos dalyvis nepadarė esminės žalos kitų rinkos dalyvių interesams ir Lietuvos valstybei, nutraukė pažeidimą, pašalina pažeidimo padarinius, o teisės aktų reikalavimų laikymasis, atsižvelgiant į pažeidimo faktines aplinkybes ir vadovaujantis teisingumo bei protingumo principais, gali būti užtikrintas ne skiriant baudą, o kitais būdais ir (ar) priemonėmis, rinkos reguliuotojas skiria įspėjimą.

3. Už tą patį pažeidimą gali būti skiriama tik viena sankcija (įspėjimas arba bauda).

72 straipsnis. Baudos dydžio nustatymas

1. Skiriant baudą, atsižvelgiama į:

- 1) kaltę;
- 2) pažeidimo pobūdį ir jo trukmę;
- 3) pažeidimu kitiems rinkos dalyviams ir (ar) kitiems asmenims padarytos žalos dydį;
- 4) rinkos dalyvio atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes;
- 5) rinkos dalyviui dėl pažeidimo tekusių pajamų dydį;
- 6) kiekvieno rinkos dalyvio įtaką pažeidimo padarymui, kai pažeidimą padaro keli rinkos dalyviai.

2. Konkretus baudos dydis nustatomas pagal šio Kodekso 71 straipsnio 1 dalyje nustatytas maksimalias baudos dydžių ribas, įvertinus aplinkybes, nurodytas šio straipsnio 1 dalyje. Konkretus skiriamos baudos dydis nustatomas pirmiausia apskaičiuojant bazinį baudos dydį, kuris lygus 50 procentų šio Kodekso 71 straipsnyje nurodytos maksimalios už pažeidimą galimos skirti baudos dydžio. Jeigu yra nustatoma vien tik atsakomybę lengvinančių aplinkybių, bazinis baudos dydis mažinamas, o jeigu yra nustatoma vien tik atsakomybę sunkinančių aplinkybių, bazinis baudos dydis didinamas. Jeigu yra nustatoma ir atsakomybę lengvinančių, ir atsakomybę sunkinančių aplinkybių, baudos dydis nustatomas atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą.

3. Nustatant pažeidimu rinkos dalyviams ir (ar) kitiems asmenims padarytos žalos dydį, atsižvelgiama į pažeidimo sukeltas pasekmes (kai tai įmanoma nustatyti), turto netekimą arba sugadinimą, patirtas išlaidas (tiesioginius nuostolius), taip pat negautas pajamas, kurios galėjo būti gautos, jeigu nebūtų buvę pažeidimo, ir išlaidas, skirtas žalos prevencijai ar žalai sumažinti.

4. Įvertinant kiekvieno rinkos dalyvio įtaką pažeidimo padarymui, kai pažeidimą padaro keli rinkos dalyviai, atsižvelgiama į tai, ar rinkos dalyvis buvo pažeidimo iniciatorius, ar darant pažeidimą jis atliko aktyvų ar pasyvų vaidmenį, taip pat į rinkos dalyvio užimamą rinkos dalį.

5. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad rinkos dalyviai, padarę pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalai atsirasti, ėmėsi veiksmų žalai sumažinti, padėjo rinkos reguliuotojui pažeidimo tyrimo metu, atlygino nuostolius ir (ar) pašalino padarytą žalą.

6. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad rinkos dalyviai kliudė vykdyti tyrimą, slėpė padarytą pažeidimą, tęsė pažeidimą nepaisydami rinkos reguliuotojo įpareigojimo pašalinti pažeidimą.

73 straipsnis. Rinkos reguliuotojo sprendimo skirti baudą vykdymas

1. Rinkos dalyvis, kuriam skirta bauda, privalo ją sumokėti į valstybės biudžetą ne vėliau kaip per 60 darbo dienų nuo sprendimo skirti baudą gavimo dienos.

2. Kai yra motyvuotas rinkos dalyvio, kuriam skirta bauda, prašymas, rinkos reguliuotojas, atsižvelgęs į asmens turtinę padėtį, kitas reikšmingas aplinkybes, turi teisę baudos ar jos dalies mokėjimą atidėti iki 6 mėnesių.

3. Rinkos reguliuotojo sprendimas dėl baudos skyrimo yra vykdomasis dokumentas. Jeigu šis sprendimas neįvykdomas per nustatytą terminą, jis pateikiamas vykdyti antstoliams Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Sprendimas turi būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per vienus metus nuo šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nustatyto termino pabaigos.

4. Įspėjimo ar baudos skyrimas neatleidžia ūkio subjekto, kuriam paskirtas įspėjimas ar bauda, nuo rinkos reguliuotojo sprendimo, už kurio nevykdymą paskirtas įspėjimas ar bauda, vykdymo.“

28 straipsnis. Kodekso priedo pakeitimas

Pakeisti Kodekso priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
geležinkelių transporto
kodekso
priedas

IGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinant Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 su pakeitimais, padarytais 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/2338.

2. 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 913/2010 dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1679.

3. 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/34/ES, kuria sukurama bendra Europos geležinkelių erdvė, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2370.

4. 2015 m. liepos 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 2015/1100 dėl valstybių narių pareigų teikti geležinkelių rinkos stebėjimo ataskaitas.

5. 2016 m. balandžio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/545 dėl procedūrų ir kriterijų, susijusių su pamatiniais susitarimais dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo.

6. 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/797 dėl geležinkelių sistemos sąveikos Europos Sąjungoje su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/700.

7. 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/798 dėl geležinkelių saugos su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/700.

8. 2017 m. lapkričio 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/2177 dėl galimybės naudotis geležinkelių paslaugų įrenginiais ir su geležinkeliais susijusiomis paslaugomis.

9. 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/782 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų.

“.

29 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 9 ir 10 dalis, šio įstatymo 14, 15, 16, 20, 21, 22, 25 ir 27 straipsnius, įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

2. Šio įstatymo 14 ir 15 straipsniai įsigalioja 2026 m. gruodžio 12 d. ir taikomi apskaičiuojant ir mokant užmokestį už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą, užmokestį už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra tranzito geležinkelių transportu

paslaugoms teikti ir užmokestį už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus 2027–2028 m. ir vėlesniais tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiais.

3. Šio įstatymo 16 straipsnis įsigalioja 2025 m. gruodžio 13 d. ir taikomas 2025–2026 m. ir vėlesniais tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiais.

4. Šio įstatymo 20, 21, 22 ir 27 straipsniai įsigalioja 2025 m. lapkričio 1 d.

5. Šio įstatymo 25 straipsnis įsigalioja 2026 m. sausio 1 d.

6. Šio įstatymo 3 straipsnyje išdėstyto Geležinkelių transporto kodekso 7¹ straipsnio 10 dalies 1 punkto nuostatos taikomos finansuojant geležinkelių transporto rinkos reguliuotojo veiklą 2026 metais ir vėlesniais kalendoriniais metais.

7. Iki 2025 m. birželio 30 d. inicijuoti sprendimai dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių uždarymo ar naujų viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių statybos, pripažinimo nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti, taip pat sprendimai dėl nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti pripažinto viešosios geležinkelių infrastruktūros objekto, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių nurašymo priimami pagal iki 2025 m. birželio 30 d. galiojusį teisinį reguliavimą.

8. Iki 2025 m. spalio 31 d. geležinkelių transporto rinkos reguliuotojo pradėtos ir nebaigtos geležinkelių transporto veiklos pažeidimo procedūros baigiamos nagrinėti pagal iki 2025 m. spalio 31 d. galiojusį teisinį reguliavimą.

9. Susisiekimo ministras iki 2025 m. birželio 30 d. nustato šio įstatymo 10 straipsnyje išdėstyto Geležinkelių transporto kodekso 23 straipsnio 16 dalyje nurodytą viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos pajamų ir sąnaudų balansavimo tvarką, iki 2025 m. gruodžio 12 d. nustato šio įstatymo 14 straipsnyje išdėstyto Geležinkelių transporto kodekso 25 straipsnyje nurodytus naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra užmokesčių apskaičiavimo ir mokėjimo principus ir iki 2025 m. gruodžio 31 d. nustato šio įstatymo 25 straipsnyje išdėstyto Geležinkelių transporto kodekso 33 straipsnio 4 dalyje nurodytą prašymo atlikti ekonominės pusiausvyros įvertinimą pateikimo ir nagrinėjimo tvarką.

10. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2025 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, išskyrus šio įstatymo 14 ir 15 straipsniuose išdėstytą Geležinkelių transporto kodekso 25 ir 25² straipsnių įgyvendinamąjį teisės aktą, kurį priima iki 2025 m. gruodžio 12 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas